

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
plastyki w szkołach podstawowych

Aleksandra Potocka-Kuc

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Kielcach

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WSTĘP

Sytuacja kryzysowa (pandemia COVID-19), z którą przyszło nam się zmierzyć, pokazała determinację nauczycieli/nauczycielek (dla uproszczenia zwanych dalej nauczycielami), ich zaangażowanie, ale przede wszystkim chęć pomocy uczniom/uczennicom (zwanych dalej uczniami) i ich rodzicom. Przedmiot plastyka, należąc do przedmiotów wyjątkowych, łączący **funkcje poznawcze i kształtowania umiejętności** (rozwija kreatywność ucznia, umożliwiając ekspresję jego wrażliwości i dając radość tworzenia) wykazał **możliwości terapeutyczne**.

Realizując podstawę programową, nauczyciele plastyki nie tylko realizowali cele ogólne i szczegółowe, ale przede wszystkim oddziaływali na **dobrostan ucznia**.

Terapia przez sztukę, sięgając czasów starożytnych, kiedy to mówiono o „uprawianiu duszy”, wskazywała na lecznicze oddziaływanie muzyki, plastyki. Arystoteles, twórca koncepcji zwanej katharsis, potwierdzał oddziaływanie sztuki o uzdrawiającym znaczeniu.

W latach 40. i bezpośrednio po zakończeniu II wojny światowej dynamicznie rozwijała się rehabilitacja medyczna. Wielu artystów zgłaszało się do szpitali i sanatoriów, głównie psychiatrycznych i przeciwgruźliczych, by swoimi umiejętnościami służyć pomocą lekarzom w rehabilitowaniu pacjentów. Nazywano ich przeważnie konsultantami. Powstała w ten sposób nowa procedura terapeutyczna polegająca na tworzeniu przez pacjentów różnych form wizualnych, które następnie były z konsultantem analizowane i interpretowane pod kątem ich znaczeń. Adrian Hill, z zawodu nauczyciel sztuki, był pierwszym zatrudnionym w szpitalu arteterapeutą.

Pozwalając sobie na taki nietypowy wstęp do metodyki nauczania zdalnego przedmiotu plastyka, chciałam podkreślić, **jak duże znaczenie ma ten przedmiot w dobie kryzysu**.

Charakterystyka specyfiki edukacji zdalnej przedmiotu plastyka

Pamiętając o celach kształcenia – wymaganiach ogólnych przedmiotu plastyka:

- Opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła;
- Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych;
- Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego;

należy odnieść się do nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). Jak wykazują badania przeprowadzone przez Johna Hattiego technologia może wspierać edukację, nie ma jednak decydującego wpływu na efekty nauczania. Sukces nauczania zarówno zdalnego, jak i tradycyjnego zależy od dobrej komunikacji z uczniami i ich rodzicami – opartej na relacjach, oraz na doborze skutecznych metod nauczania – nastawionych na kształcenie kompetencji, a nie wyłącznie na przekazywanie wiedzy.

Należy pamiętać (warunki i zalecenia podstawy programowej przedmiotu plastyka), że wszystkie zagadnienia teoretyczne uczniowie przyswajają przede wszystkim poprzez działania praktyczne, a zagadnienia teoretyczne nie mogą dominować nad ćwiczeniami praktycznymi. Plastyka w szkole podstawowej nie powinna zamienić się w regularną historię sztuki. Wszelkie wiadomości dotyczące teorii sztuki oraz jej historii stanowią jedynie uzupełnienie i bazę poznawczą do **podejmowanych działań artystycznych**.

Zajęcia plastyki mają przede wszystkim **rozwijać wyobraźnię i kreatywność, niezbędne do rozwoju osobowości młodego człowieka**. Stąd planując pracę zdalną w szkole, należy uwzględnić powyższe zalecenia.

Czasowe zastąpienie nauczania tradycyjnego kształceniem realizowanym przez internet skłoniło do poszukiwań interesujących zasobów edukacyjnych zamieszczanych przez portale edukacyjne, muzea, galerie, domy kultury, obiekty sakralne itd. Oto niektóre z nich:

- Google Art and Culture: <https://artsandculture.google.com>,

- Muzeum Narodowe w Warszawie:
<https://artsandculture.google.com/search/asset/?p=muzeum-narodowe-w-warszawie&em=m015r61&categoryid=art-movement>,
- Muzeum Narodowe w Krakowie:
<https://artsandculture.google.com/partner/the-national-museum-in-krakow>,
- Zamek Królewski na Wawelu (Przez dziurkę od klucza):
<https://www.facebook.com/165198703495546/videos/vb.165198703495546/241991416841231/?type=2&theater>,
- Muzeum Narodowe w Kielcach: <https://mnki.pl/pl/edukacja/filmy>,
- Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (Filmowe czwartki):
<https://artmuseum.pl/pl/cykle/ki-no-msn-filmowe-czwartki-online>,
- Kopalnia Soli Wieliczka (W kopalni tajemnic oraz Kreatywne zabawy w domu – masa solna, jak wyhodować kryształy soli): <https://www.kopalnia.pl/turysta-indywidualny/o-kopalni/zostan-w-domu-kopalnia-soli-wieliczka-zaprasza>
<https://www.kopalnia.pl/kopalnia-wiedzy/kreatywne-zabawy-dla-dzieci-w-domu-masa-solna-fuzm>, <https://www.kopalnia.pl/kopalnia-wiedzy/jak-wyhodowac-kryształy-soli-pomysl-na-edukacyjna-zabawe-z-dziecmi-nxbb>,
- Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach: www.bwakielce.art.pl,
- Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach – bezpłatne kursy e-learningowe:
<http://pik.kielce.pl/e-learning>,
- Stowarzyszenie Fala Kultury: <https://www.falakultury.pl/do-pobrania>.

Materiały edukacyjne (publikacje, filmy itp.):

- Polska sztuka współczesna – dr Olga Kłosiewicz
- Tajemnice sztuki – dr Olga Kłosiewicz
- Sztuka karmi samą siebie – dr Olga Kłosiewicz

- Między sztuką a kulturą popularną – wzajemne wpływy i inspiracje – dr Olga Kłosiewicz.

Korzystając dodatkowo z aplikacji Padlet, Jamboard, Canva, stacjonarne lekcje plastyki można było dostosować do nauki zdalnej z uwzględnieniem zróżnicowania potrzeb i możliwości uczniów. Komponent wiedzy łączył się z praktyką, czyli z warsztatem plastycznym. Zadania w postaci prac plastycznych uczniowie wykonywali indywidualnie; natomiast zespołowo tworzyli wirtualną galerię swoich prac, jako podsumowanie lekcji.

Problemy techniczne, typu „słaby” internet, zniekształcenia mowy, często brak kontaktu wzrokowego, rozwiązywano za pomocą pisemnej instrukcji wykonania zadania, wiadomości na czacie, SMS-ów czy rozmów telefonicznych.

Przykład dobrej praktyki

Mając na uwadze wymagania szczegółowe nowej podstawy programowej przedmiotu plastyka: „Uczeń: (1) w zadaniach plastycznych interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska, stosując środki wyrazu zgodnie z własnym odczuciem; w wyższych klasach podejmuje również **próby rysunkowego studium z natury**; (2) wyraża w pracach plastycznych uczucia i **emocje wobec rzeczywistości**”, w roku szkolnym 2020/21 przygotowałam kurs e-learningowy: **Podstawy rysunku klasycznego** (36 godzin dydaktycznych). Szkolenie składało się z następujących części:

Moduł I. Podstawy warsztatu rysunkowego

1. Przegląd dostępnych materiałów plastycznych. ABC początkującego artysty – pierwsze próby rysunkowe i malarskie – od czego zacząć, na co zwrócić uwagę.
2. Wyznaczanie horyzontu, obliczanie proporcji, rysunek linearny.
3. Światło i modelunek światłocieniowy.
4. Synteza form – geometryzacja przedmiotów.
5. Zależności walorowe w martwej naturze wieloelementowej.

6. Rysunek draperii na przestrzeni wieków. Praktyczne aspekty studium draperii.

Moduł II. Podstawy warsztatu rysunkowego

1. Praktyczne aspekty studium portretowego. Detale twarzy (oko, nos).
2. Praktyczne aspekty studium portretowego. Detale twarzy (ucho, usta).
3. Studia portretowe. Głowa w ujęciu frontalnym, półprofilu ($\frac{3}{4}$). Proporcje, rysunek linearny a walorowy.

Moduł III. Podstawy warsztatu rysunkowego

1. Studia anatomiczne – dłoń, stopa.
2. Proporcje postaci na przykładzie dzieł wybranych artystów.
3. Postać ludzka w ruchu.

Kurs dedykowany nauczycielom przedmiotów humanistycznych miał charakter długofalowego działania wzbogacającego wiedzę i umiejętności nauczycieli, doskonalenie umiejętności metodycznych w zakresie szeroko pojętego aspektu rozwijania twórczości ucznia na każdym poziomie edukacyjnym, jak również doskonalenie umiejętności plastycznych nauczyciela – kreatywnego zagospodarowania czasu wolnego – eliminacji stresu, zapobiegania wypaleniu zawodowemu, rozwijaniu pasji. Zamieszczane zasoby internetowe oraz zasoby autorskie wzbogaciły warsztat nauczyciela o wiedzę metodyczną z zakresu języka i funkcji plastyki. Forum dyskusyjne sprzyjało wymianie doświadczeń.

Metody prowadzenia zajęć: słowna, pokazowa (prezentacje PowerPoint itp.), czynna – warsztat plastyczny w formie online, zadania typu: prześlij zadanie (prześlij zdjęcie wykonanego ćwiczenia rysunkowego).

Spostrzeżenia

Po raz pierwszy prowadziłam kurs rysunku klasycznego z wykorzystaniem platformy Teams i nie ukrywam, że było to dla mnie wyzwanie. Na każde spotkanie przygotowywałam bardzo szczegółowe wskazówki metodyczne, w postaci prezentacji PowerPoint, w zakresie języka plastyki (wyjaśnienia pojęć walor,

światłocień itp., jak również instrukcje wykonywania rysunku, np. studium martwej natury, postaci ludzkiej „krok po kroku”. W pierwszej fazie zajęć, po czynnościach organizacyjnych, wyjaśnieniu tematu spotkania itp., dokonywaliśmy oceny koleżeńskiej prac plastycznych z zajęć poprzednich – w celu zapobieżenia powtarzaniu się błędów rysunkowych. Zwracając uwagę na dodatnie walory prac nauczycielskich, starałam się w ocenie zachowywać proporcje pozytywnych i negatywnych uwag, z przewagą tych pierwszych. Pozytywna motywacja sprawiała, że uczestnicy szkolenia podejmowali kolejne ćwiczenia na zasadzie stopniowania trudności.

Faza środkowa służyła wyjaśnieniu celu i oczekiwań danego spotkania (prezentacja PowerPoint) oraz ćwiczeniom warsztatowym – nauczyciele podejmowali próby rysunkowe na zadany temat.

Nauka rysunku w formie zdalnej była wyzwaniem, przede wszystkim z uwagi na niemożność poprawy pracy rysunkowej przez nauczyciela w formie dosłownej – czyli udzielenie korekty fizycznie: rysując dany obiekt przez prowadzącego, dlatego tak ważny był celny instruktaż słowny. Nie ukrywam, że podstawą tego kursu była dobrze działająca kamera, za pomocą której nauczyciele na bieżąco pokazywali etapy swojego rysunku. W przypadku jej braku umieszczano zdjęcia kolejnych etapów powstawania pracy na czacie. Aby powstał ten kurs, korzystałam ze swojego dorobku artystycznego, wyszukiwałam odpowiednie przykłady w publikacjach i zasobach internetowych, korzystałam z aplikacji. Wymagało to ode mnie czasu, zaangażowania i wiedzy technicznej. Wynikało z chęci przekazania tej wiedzy innym, „zarażenia” pasją twórczą oraz z czysto ludzkiej solidarności w dobie pandemii.

Nie wypada napisać mi, że kurs się bardzo udał. Pozwolę sobie przytoczyć wypowiedzi uczestników na zakończenie ostatniego modułu:

„Bardzo ciekawy, rzeczowy kurs. Dużo cennych rad. Pod względem merytorycznym pełny profesjonalizm. Dziękuję :)”

Kasia Z.

„Bardzo się cieszę, że mogłam uczestniczyć w tym kursie. Zawsze fascynował mnie rysunek i szkicowanie pod kątem tak wspaniałej Prowadzącej, która przede

wszystkim motywowała do dalszej pracy, była prawdziwą przyjemnością. Bardzo dziękuję i z niecierpliwością oczekuję na dalsze kursy, a przede wszystkim na spotkanie stacjonarne”.

Anna G.

„Bardzo serdecznie dziękuję za bardzo merytoryczne warsztaty. Wszystkie zajęcia w całym cyklu anatomii dla artystów: ćwiczenia portretu, postaci, części twarzy, ciała, kontrapostu. Rozszerzające wiedzę, motywujące. Podczas praktycznych ćwiczeń, korekty na bieżąco. Bardzo praktyczny kurs. Wspaniała atmosfera i mam nadzieję wziąć udział w kolejnych kursach. Bardzo serdecznie dziękuję”.

Katarzyna S.

„Bardzo wartościowy kurs rysunku. Pani prowadząca w sposób profesjonalny i rzeczowy przekazała wiele praktycznych wskazówek i uwag. Zagadnienia z rysunku już częściowo wykorzystałam na zajęciach plastyki w szkole. Dziękuję za pięknie spędzony czas z ołówkiem w ręku”.

Sławomira J.

„Bardzo wartościowy kurs rysunku. Wiele praktycznych wskazówek i uwag. Dziękuję za pięknie spędzony czas z rysunkiem postaci”.

Dominika M.-M.

„Bardzo jestem zadowolony z tego kursu. Oby więcej takich w ŚCDN-ie. Jest to przykład w pełni profesjonalnie przeprowadzonego kursu na wysokim poziomie merytorycznym. Pani prowadząca jest osobą bardzo skromną a zarazem komunikatywną. Przekazała mi bardzo dużo cennej wiedzy w sposób prosty i z największym szacunkiem do mnie jako osoby zupełnie początkującej w tej dziedzinie sztuki. Wielkie ukłony i czekam już na kolejny kurs z tej serii. Bardzo dziękuję”.

Rafał G.

„Dziękuję za możliwość udziału w kursie. Wiadomości i praktyczne wskazówki dotyczące różnych aspektów rysunku klasycznego będą inspiracją do dalszej pracy

nad warsztatem i pogłębianiem wiedzy nad tą dziedziną. Dziękuję za wspaniałą atmosferę i klimat, który wpływał na pracę grupy i wzajemne poznawanie i otwieranie się na sztukę”.

Iwona G.

Efekty pracy

Martwa natura, studium draperii

Rafał Gęborek

Ryc. 1. Aleksandra Potocka-Kuc, materiały z kursu ŚCDN, 2020

Martyna Wrońska

Ryc. 2.

Aleksandra Potocka-Kuc, materiały z kursu ŚCDN, 2020

Detale
tworzy:
oko

Sławomira Jambor

Ryc. 3. Aleksandra Potocka-Kuc, materiały z kursu ŚCDN, 2020

SCENARIUSZ LEKCJI/ZAJĘĆ ZDALNYCH

Temat: Kwiat na każdą okazję w technice migawki – propozycja kartki ozdobnej, plakatu, okładki

Klasy: IV, V, VI, VII

Etap edukacyjny: II

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Kształcenie ogólne przedmiotu plastyka w szkole podstawowej ma na celu:

- opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła;
- doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych;
- opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- Uczeń: (4) projektuje graficzne formy użytkowe (zaproszenie, okładka, plakat); kształtuje przestrzenne formy dekoracyjne i scenograficzne – indywidualnie i w zespole; umiejętności te wykorzystuje w przygotowywaniu imprez i uroczystości szkolnych, np. powiązanych z kalendarzem różnego typu świąt;

Uczeń:

- korzystając z materiałów umieszczonych na platformie e-learningowej Teams, ogląda i czyta informacje dotyczące wybranych przykładów kwiatów, dokonuje analizy podanych przykładów, zwracając uwagę na szczególne walory artystyczne (wygląd kwiatu, piękno liści);
- dokonuje wyboru najpiękniejszego dla siebie kwiatu pod względem kolorystyki i kształtu; wysyła przykład swojego kwiatu na tablicę

Padlet; uzasadnia swój wybór na forum dyskusyjnym lub poprzez czat;

- dostrzega różnicę między realistyczną formą kwiatu a wybranymi przez nauczyciela przykładami malarstwa naturalistycznego, ukazującymi kwiaty, w różnych epokach (nauczyciel osadza wcześniej przykłady malarstwa na platformie e-learningowej Teams);
- dowiaduje się z prezentacji PowerPoint, wyświetlonej i omówionej przez nauczyciela, o technice migawki zwanej Iris folding;
- wykonuje pracę plastyczną – okolicznościową kartkę wg prezentacji PowerPoint;
- prezentuje wykonaną pracę plastyczną na forum, korzystając z aplikacji Padlet lub Jambord.

Cel szczegółowe lekcji:

- dowiem się, na co zwracać uwagę dokonując wyboru kwiatu,
- poznam przykłady malarstwa ukazującego kwiaty,
- poznam reguły techniki migawki w pracy plastycznej,
nauczę się wykonywać okolicznościową kartkę w technice migawki.

Kryteria sukcesu

- potrafię dokonać wyboru kwiatu pod względem walorów artystycznych,
- znam minimum dwa przykłady malarstwa ukazującego kwiaty,
- potrafię zastosować reguły techniki migawki w pracy plastycznej,
- potrafię wykonać okolicznościową kartkę w technice migawki.

Metody pracy, techniki stosowane podczas lekcji/zajęć

- zajęcia online z wykorzystaniem platformy Teams (pogadanka, pokaz prezentacji PowerPoint), aplikacji Jamboard, Mentimeter;
- warsztat plastyczny – papieroplastyka (praca indywidualna).

Środki dydaktyczne i zasoby do wykorzystania w czasie lekcji/zajęć, w tym wykorzystanie TIK

- materiały dydaktyczne zamieszczone na platformie e-learningowej Microsoft Teams;
- zasoby platformy e-learningowej, aplikacja Jamboard, Mentimeter;
- kserokopiarka (papier do kserokopiarki), komputer z dostępem do internetu;
- materiały plastyczne (kolorowy papier, taśma biurowa, nożyczki lub klej w szyfcie, kolorowy blok techniczny, ołówek, dodatki pasmanteryjne.

Przewidywany czas:

2 x 45 minut

Proponowany przebieg lekcji

Czynności nauczyciela

1. Przywitanie uczniów poprzez platformę Teams.
2. Czynności organizacyjne: poproszenie o włączenie kamerek, sprawdzenie listy obecności.
3. Wyjaśnienie tematu i celów lekcji.
4. Wyjaśnienie zadań dedykowanych uczniom.
5. Bieżące śledzenie postępów uczniów: forum dyskusyjne, czat.
6. Udzielenie informacji zwrotnej uczniom biorącym udział w dyskusji (forum lub czat).
7. Odpowiadanie na ewentualne pytania zadawane przez uczniów w czasie zajęć.
8. Podsumowanie końcowe (Mentimeter – ocena satysfakcji wykonanego zadania, całej lekcji), komentarz słowny połączony z oceną koleżeńską.

Czynności ucznia

1. Wykonanie zadania: analiza pod względem kolorystyki, kształtu przykładowych kwiatów.
2. Wykonanie zadania: dokonanie wyboru najpiękniejszego dla siebie kwiatu pod względem kolorystyki i kształtu; wysłanie przykładu swojego kwiatu na tablicę Jamboard; uzasadnienie swojego wyboru na forum dyskusyjnym lub poprzez czat.
3. Wykonanie zadania: obejrzenie przykładów malarstwa naturalistycznego, ukazującego kwiaty w różnych epokach; dostrzeżenie różnic między realistyczną formą a syntezą malarską, interaktywna tablica Jamboard.
4. Wykonanie zadania: obejrzenie prezentacji PowerPoint dotyczącej sposobu wykonania kartki okolicznościowej w technice migawki, zwanej Iris Folding.
5. Wykonanie zadania: ekspresja przez sztukę, czyli wykonanie pracy plastycznej – okolicznościowej kartki w technice migawki.
6. Wykonanie zadania: zaprezentowanie wykonanej pracy plastycznej na forum klasy poprzez aplikację Padlet lub Jambord.
7. Wykonanie zadania: dialog i dyskusja – na forum, czacie, podczas wideokonferencji, wymiana poglądów, samoocena, wysunięcie wniosków na przyszłość.

Lekcję zdalną rozpoczynamy krótkim wprowadzeniem dotyczącym najbliższego środowiska ucznia, nakierowując rozmowę na temat piękna otoczenia, a w szczególności roli i znaczenia roślin – kwiatów. Wyjaśniamy temat i cele warsztatu plastycznego. Zapoznajemy uczniów z przykładami kwiatów; uczeń dokonuje analizy ze względu na kolor i kształt. Prosimy o dokonanie wyboru najpiękniejszego kwiatu i uzasadnienie (czat, wypowiedź ustna na forum). Następnie nauczyciel wyświetla na interaktywnej tablicy Jamboard przykłady malarstwa ukazującego piękno kwiatów. Prosi również uczniów o znalezienie przykładów martwej natury z elementami kwiatów i umieszczenie ich na tablicy Jamboard. Uczniowie dyskutują na forum lub poprzez czat na temat różnic między malarską

formą obrazu (syntezą malarską) a realistycznym zdjęciem. Kolejnym etapem jest wyświetlenie prezentacji PowerPoint dotyczącej techniki migawki. Nauczyciel omawia krok po kroku sposób wykonania pracy plastycznej. Na kolejnym etapie lekcji przechodzimy do pracy indywidualnej (ekspresji przez sztukę) – uczniowie wykonują pracę plastyczną, czyli okolicznościową kartkę w technice migawki. Efekt finalny prezentują za pomocą aplikacji Jamboard, dokonując jednocześnie koleżeńskiej oceny. Na zakończenie nauczyciel oraz uczniowie podsumowują lekcję, wymieniają poglądy, wysuwają wnioski na przyszłość (czy technika migawki jest dla każdego, kogo mogą w swojej rodzinie nauczyć tej techniki, jaką wartość mają kartki okolicznościowe wykonane ręcznie itp.).

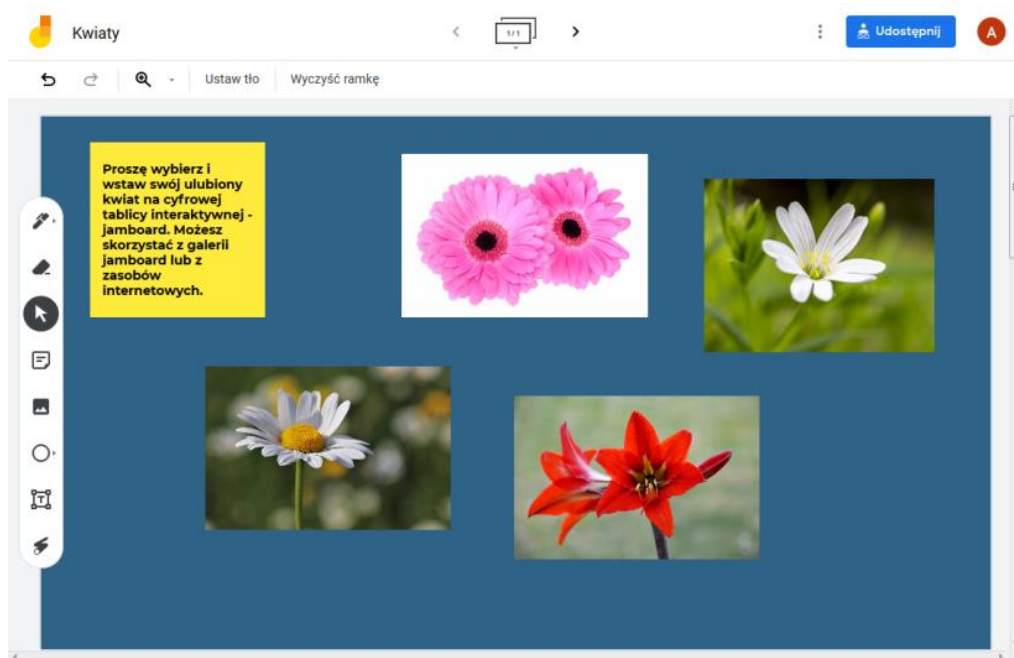
Ćwiczenie 1. Dokonanie wyboru najpiękniejszego dla siebie kwiatu pod względem kolorystyki i kształtu. Wysłanie przykładu swojego kwiatu na tablicę Jamboard. Uzasadnienie swojego wyboru na forum dyskusyjnym lub poprzez czat.

Instrukcja do korzystania z tablicy Jamboard:

Jamboard – interaktywna tablica, dostępny online,

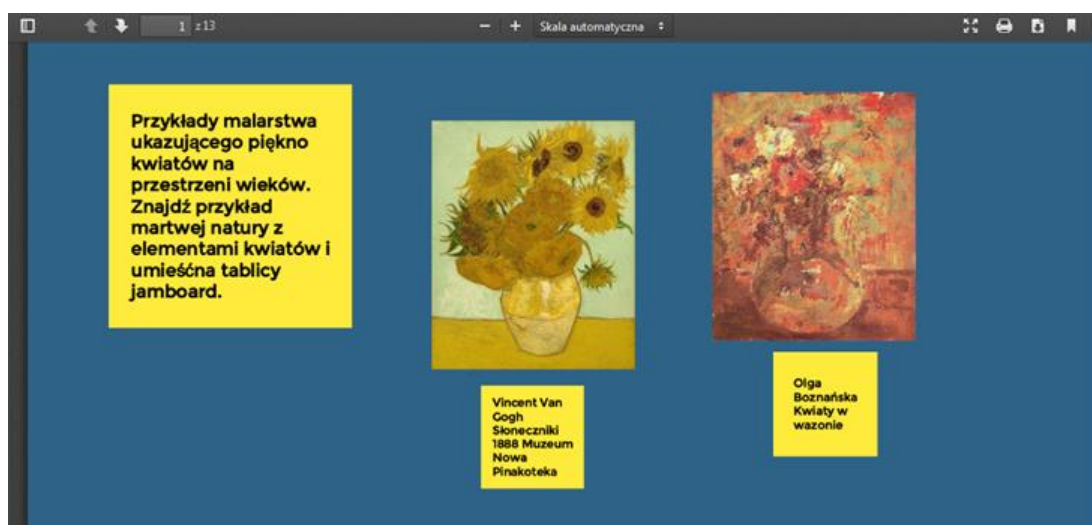
<http://konferencje.frse.org.pl/img/default/Mfile/file/3754/jamboard.pdf> [dostęp: 9.09.21].

1. Korzystając z linku przesłanego przez nauczyciela, uczeń w aplikacji Jamboard poprzez funkcję Dodaj obraz (potem funkcja Wstaw) wkleja fotografię najpiękniejszego kwiatu wg swojego uznania.

Ryc. 4. Opracowanie – Aleksandra Potocka-Kuc, screenshot_2021-07-14 Kwiaty - Google Jamboard

2. Następnie nauczyciel wyświetla na interaktywnej tablicy Jamboard przykłady malarstwa ukazującego piękno kwiatów. Prosi uczniów o znalezienie przykładów martwej natury z elementami kwiatów i umieszczenie ich na tablicy Jamboard. Uczniowie dyskutują na forum lub poprzez czat na temat różnic między malarską formą obrazu (syntezą malarską) a realistycznym zdjęciem.

Ryc. 5. Opracowanie – Aleksandra Potocka-Kuc, screenshot_2021-08-18 Kwiaty - Google Jamboard

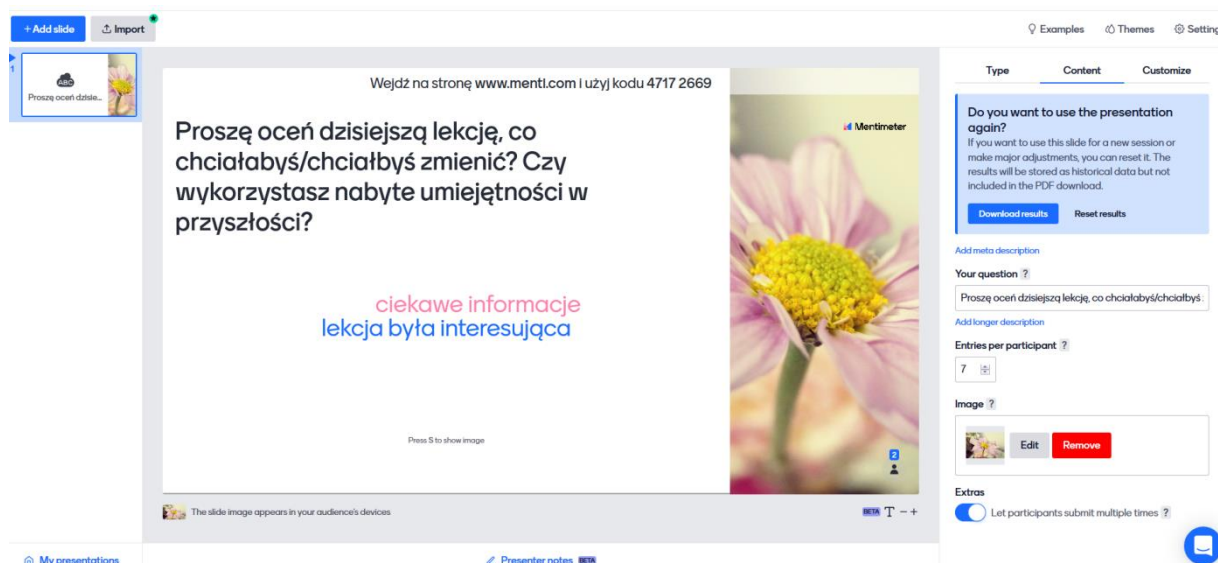
3. Nauczyciel omawia sposób wykonania pracy plastycznej (krok po kroku).
W kolejnym etapie lekcji przechodzimy do pracy indywidualnej (ekspresji przez sztukę) – uczniowie wykonują pracę plastyczną, czyli okolicznościową kartkę w technice migawki. Sposób wykonania kartki okolicznościowej pokazano w przykładowej karcie pracy dla ucznia.
4. Efekt finalny uczniowie prezentują np. za pomocą tablicy Jamboard, dokonując jednocześnie koleżeńskej oceny. Na zakończenie nauczyciel oraz uczniowie podsumowują lekcję, wymieniają poglądy, wysuwają wnioski na przyszłość (*Czy technika migawki jest dla każdego?, Kogo mogę w swojej rodzinie nauczyć tej techniki?, Jaką wartość mają kartki okolicznościowe wykonane ręcznie?* itp.).

Ewaluacja zajęć

Korzystając z aplikacji Mentimeter, zadaj pytania uczniom, np.: *Co chciałabyś w lekcji zmienić?, Czy wykorzystasz nabyte umiejętności w przyszłości?, Jak oceniasz lekcję?*

Instrukcja do korzystania z aplikacji Mentimeter:

Sykulska B., *Mentimeter w zdalnym nauczaniu i nie tylko*, dostępny online, <https://mcdn.nazwa.pl/DORADCY/sykulska/Mentimeter.pdf>, [dostęp 9.09.21].

Ryc. 6. Opracowanie – Aleksandra Potocka-Kuc, aplikacja Mentimeter, 2021

Bibliografia

Daszyńska M., (1997), *Papieroplastyka*, Warszawa: WSiP.

Jabłońska A., (2004), *Techniki plastyczne dla dzieci*, Warszawa: KDC.

Jagodzińska M., (1991), *Obraz w procesach poznania i uczenia się. Specyfika informacyjna, operacyjna i mnemiczna*, Warszawa: WSiP.

Karczmarzyk M. A., (2013), *Dziecko w wirtualnej galerii*, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.

Owen Ch., (1994), *Papierowe kwiaty*. Kraków: Wydawnictwo Ryszard Kluszczyński.

Podstawa programowa przedmiotu plastyka, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. Dz.U. z 2017 r. poz. 356.

Zdalne nauczanie – propozycja do pracy dla nauczycieli z wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej, wychowania fizycznego, EDB, plastyki i muzyki, dostępny online, <http://www.cen.edu.pl/Edukacja-zdalna,133/Zdalne-nauczanie-propozycja-do-pracy-dla-nauczycieli-z-wychowania-przedszkolnego-edukacji-wczesnoszkolnej-wychowania-fizycznego-EDB-plastyki-i-muzyki,1004.html>, [dostęp: 9.09.21].

Załączniki

Przykładowa karta pracy dla ucznia

Kwiat na każdą okazję w technice migawki – propozycja kartki ozdobnej.

Kartka ozdobna: kwiat – propozycja pracy wielobarwnej.

Materiały i pomoce

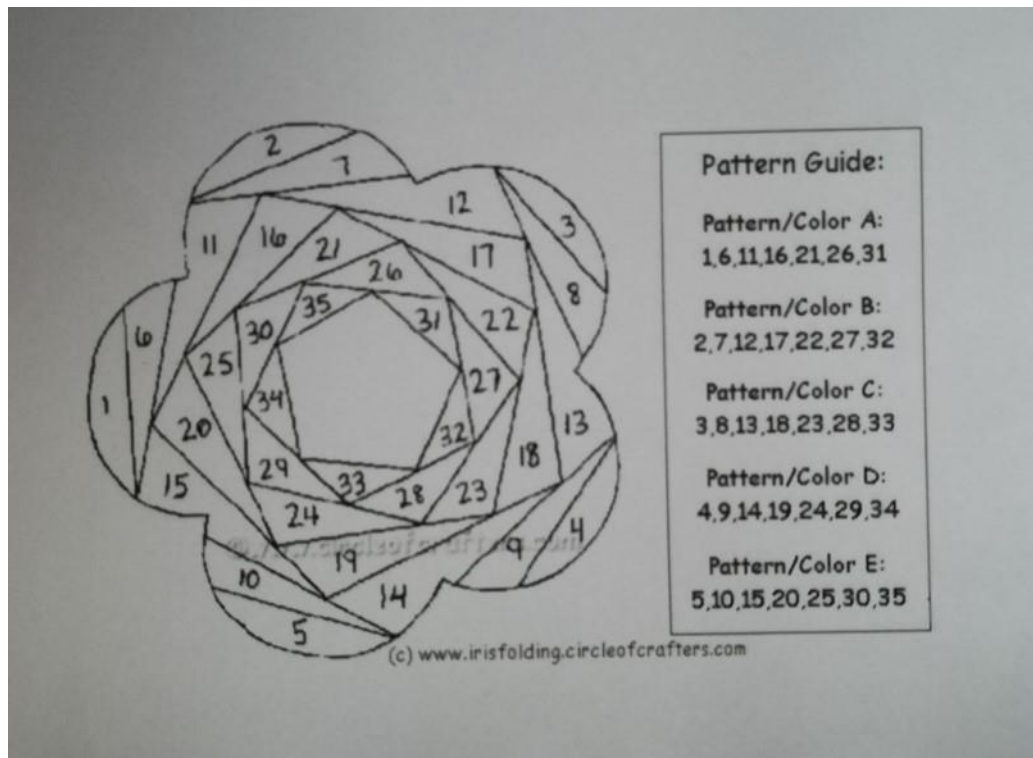
papier kolorowy, blok techniczny, taśma biurowa, nożyczki, szablon, dodatki pasmanteryjne/klej wiskol lub w sztyfcie.

Efekt końcowy

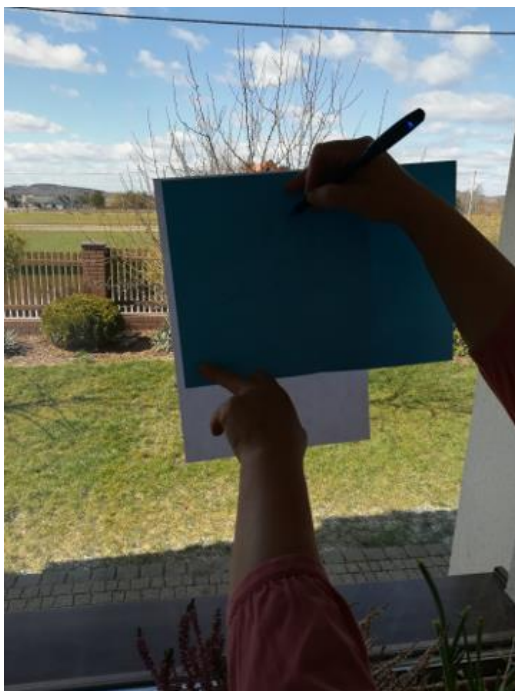
Ryc. 1. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

1. Proszę o wydrukowanie kwiatu wraz z instrukcją – czyli numerkami. Jeśli nie masz drukarki, spróbuj samodzielnie, przyglądając się wzorowi, narysować kwiat; a następnie przy pomocy linijki, narysuj linie i oznacz je cyframi.

Ryc. 2. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki – szablon*, 2020

2. Wybierz jasny kolor kartki technicznej i złoż ją na pół. Odrysuj na wewnętrznej stronie sylwetę kwiatu. Możesz przerysować wzór, przykładając szablon i kartkę techniczną do okna lub skorzystać z kalki. Po odrysowaniu wycinamy środek. Jeśli jest to dla Ciebie trudne, poproś dorosłego lub starsze rodzeństwo o pomoc.

Ryc. 3. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

3. Następnie na krawędziach – tak, by można było zdjąć po skończonej pracy – przyklej przy pomocy taśmy biurowej wzór do wyciętego okienka. Należy to zrobić od tyłu – patrz fotografia.

Ryc. 4. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

4. Odetnij teraz instrukcję od szablonu. Zastanów się, w jakim kolorze chcesz wykonać swój kwiat. Czy zrobisz go w odcieniach np. żółtego? Czy użyjesz kontrastu? Wybierz 5 kolorów – małe kwadraciki w danej barwie możesz przykleić do instrukcji z numerami. Wytnij po 5 pasków szerokości około 2 cm z każdego, najlepiej bez użycia linijki – nie muszą być równe. Następnie zagnij paski tak, aby powstała część mniejsza i większa.

Ryc. 5. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

5. Na szablonie widzisz cyfry od 1 do 35. Naklej paski.

Złożoną krawędzią do linii, przy numerze 1, krawędzią do środka. Taśma powinna być naklejona na końcach paska, ale tak, by nie zakleić białego szablonu. Gdyby tak się stało, będzie trudno oderwać szablon od pracy.

Zgodnie z numerami przyklejamy kolejne paski aż do ostatniego. Pamiętaj przyklejamy paski wg numerów nie kolorów: 1, 2, 3... Kolory będą się zmieniać i zakręcać w tak zwaną spiralę.

Ryc. 6. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

6. Gdy skończą ci się numerki, zaklej środek ozdobnym papierkiem, np. sreberkiem po czekoladzie. Możesz również zakleić tył swojej pracy np. kartką w kolorze tła – w tym przypadku zakleiłabym tył pracy złotym papierem

Ryc. 7. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

7. Delikatnie oderwij szablon od kartki technicznej. Gotowe. Pracę możesz dodatkowo ozdobić materiałami pasmanteryjnymi – cekinami, kordonkiem itp.

Ryc. 8. Aleksandra Potocka-Kuc, *Kwiat w technice migawki*, 2020

Podsumowanie

Wykonanie okolicznościowej kartki nie wymaga dużego nakładu pracy, środków finansowych i umiejętności plastycznych. Jest to tzw. technika coś z niczego dedykowana każdemu. Z powodzeniem można zaproponować ją dzieciom młodszym (pięcio- i sześciolatkom), jak i osobom dorosłym, np. seniorom, jako formę terapii manualnej. Proces twórczy od pierwszego ćwiczenia do finalnej kartki ozdobnej dostarczy uczniom wiedzy merytorycznej połączonej z praktyką. Pozytywne działanie sztuki doda wiary we własne możliwości i być może zachęci do podjęcia innych kreatywnych działań.